

จดหมายข่าว ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคใต้ตอนล่าง

ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 ประจำ เดือน มกราคม – มีนาคม 2568

โรคพิษสุนัขบ้าเทียม (Pseudorabies)

ผู้เรียบเรียง สุนทราภรณ์ รักดีชน
นักวิทยาศาสตร์

สาเหตุและการติดต่อ

เกิดจาก ดี เอ็น เอ ไวรัส (DNA virus) ชื่อ เฮอปีสไวรัส ซูอิส (Herpesvirus suis) สุกกรเป็นแหล่งโรคที่สำคัญทางธรรมชาติ สุกกรที่มีเชื้อนี้อยู่จะปล่อยเชื้อผ่านทางน้ำมูก น้ำลาย และสิ่งขับถ่ายจากช่องคลอด ซึ่งจะปะปนอยู่ในน้ำ หรืออาหาร หรือในสิ่งแวดล้อมต่างๆ ทำให้สุกกรหรือสัตว์อื่นๆ ติดเชื้อได้จากการกิน หายใจ หรือเชื้อซึมผ่านผิวหนัง หรือเยื่อเมือกที่มีบาดแผล โค แพะ แกะ สุนัข แมว ที่ติดเชื้อนี้มักจะตายทำให้โรคไม่ระบาดออกไปมากเหมือนที่พบในสุกกร (dead - end hosts)

อาการ

โคที่ติดเชื้อจะแสดงอาการคันอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณที่เชื้อซึมผ่านผิวหนัง จึงเป็นที่มาของคำว่า แมด อิช (mad itch) แต่บางรายอาจไม่ปรากฏอาการคันให้เห็นก็ได้ โคที่มีอาการคันจะพยายามกัด เลีย หรือถูบริเวณที่คันอย่างมาก จนอาจเกิดเป็นแผลได้บริเวณที่มีอาการคันถ้าเกิดส่วนต้นของลำตัว พบบริเวณจมูก รอบกระบอกตา ด้านล่างของหู ใต้คาง และอก ถ้าเกิดส่วนท้ายของลำตัว มักพบบริเวณขาหนีบ เต้านม สี่ข้างและขาหลังโคมักจะตายภายหลังอาการคันเกิดขึ้น 1-3 วัน ช่วงระยะของการป่วยจะยาวนานเพียงใดขึ้นอยู่กับตำแหน่งที่มีอาการคันอยู่ห่างจากสมองมากน้อยเท่าใด

การรักษา

ไม่มีการรักษาโดยตรง เนื่องจากเป็นเชื้อไวรัส แต่อาจช่วยเสริมสุขภาพทางอ้อมโดยการฉีดสารอิเล็กโตรไลต์ สารแคลเซียม และแมกนีเซียมกลูตาเมต นอกนั้นอาจใช้วิตามิน กรดอะมิโน ออกซิเตตราไซคลิน เด็กแซมเมทราโซล เพิ่มเติมได้ด้วย ซึ่งในรายไม่รุนแรงสัตว์อาจหายป่วยได้

การควบคุมและป้องกัน

เนื่องจากสุกกรเป็นแหล่งโรคที่สำคัญที่จะแพร่เชื้อสู่สัตว์อื่นๆ ดังนั้นจึงต้องป้องกันมิให้มีโอกาสได้รับเชื้อจากสุกกรป่วย เช่น

1. คอกโคควรอยู่แยกให้ห่างจากฟาร์มสุกกร และมีการจัดการสุขาภิบาล และมาตรการรักษาความสะอาดที่ดี
2. กำจัดพาหะต่างๆ เช่น แมลงวัน นก หนู และระมัดระวังสัตว์เลื้อย เช่น สุนัข และแมว ไม่ให้เข้ามาภายในคอกสัตว์เพราะอาจนำเชื้อจากฟาร์มสุกกรมาแพร่ได้

ส่วนการใช้วัคซีนฉีดเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันนั้นนิยมทำกันเฉพาะในสุกกรตามแหล่งที่มีโรคระบาด หรือมีการติดเชื้อแล้วเพื่อลดการปล่อยเชื้อไวรัสออกสู่ภายนอกเท่านั้น

ที่มา <https://niah.dld.go.th/webnew/knowledge/knowledge-major-diseases-in-animals/cattle/pseudorabies>

จุลินทรีย์ที่ก่อโรคจากการบริโภคเนื้อสัตว์

นฤมล บุญราศรี นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ปฏิบัติการ

จุลินทรีย์ที่ทำให้เกิดโรคหลังการบริโภคเนื้อสัตว์ สามารถแบ่งได้เป็นหลายประเภท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเชื้อแบคทีเรีย เชื้อรา หรือเชื้อปรสิต ที่ปนเปื้อนมาในเนื้อสัตว์ที่ไม่ถูกปรุงสุก หรือมีวิธีในการเก็บรักษาไม่ถูกวิธี

VIRUSES

- Hepatitis Viruses
- Noroviruses
- Other Viruses

BACTERIA AND BACTERIAL TOXINS

- *Campylobacter* spp.
- *Clostridium* spp.
- Enterohemorrhagic *Escherichia coli*
- *Listeria monocytogenes*
- *Salmonella enterica*
- *Yersinia enterocolitica*

PARASITES

PRIONS

จุลินทรีย์ที่ก่อโรคจากการบริโภคเนื้อสัตว์

ตารางแสดงแบคทีเรียก่อโรคหลักในเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์

Bacteria	Bacteria Sample	Possible Animal Sources of Bacteria	Foods Found a Contamination	Ways Infectious Diseases Spread	Diseases Occurred to Consumers	Symptoms
<i>Salmonella</i> spp.	S Typhimurium	Poultry, pig, fish, seafood, and some cold-blooded animals	Processed poultry, meats and eggs, processed meats with insufficient heat, and dairy products	Eat contaminated meat and products. Or contact directly, or eat meat made by an infected animal	Salmonellosis	Nausea, vomiting, fever, diarrhea, Septicemia, and the side effect after infection such as joint inflammation (reactive arthritis)
<i>Campylobacter</i> spp.	C. jejuni C. coli	Poultry, pig, cattle	Processed poultry, unpasteurized milk, and water	Eat contaminated meat and products. Or contact directly, or eat meat made by an infected animal	Campylobacteriosis	Severe diarrhea, fever, abdominal pain
<i>Escherichia coli</i>	Serogroup O157, O26, O45, O103, O111, O121, and O145	Cattle, sheep, goat, pig	Insufficient heating processed ground beef, unprocessed milk, fresh vegetables, fruit, water, cheese, and fruit juice	Eat contaminated meat and products. Or contact directly, or eat meat made by an infected animal. Contact directly between person to person	Hemorrhagic colitis	Diarrhea and intestinal bleeding (hemorrhagic diarrhea), abdominal pain, vomiting, and the side effect after infection such as hemolysis and renal failure (hemolytic uremic syndrome)
<i>Listeria</i> spp.	L. monocytogenes	Cattle, sheep, goat, poultry	Beef, pork, shrimp, crab, shellfish, squid, cheese, dairy products, fresh vegetable, and fruit juice	Eat contaminated meat and products. Or contact directly, or eat meat made by an infected animal. Contact directly between person to person	Listeriosis	For invasive illness including Meningitis, Septicemia, Endocarditis, and flu-like symptoms. For non-invasive illness including gastrointestinal inflammation with fever (febrile gastroenteritis)

ความปลอดภัยของเนื้อ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นประจำทั้งในปัจจุบันและอนาคต หากจะลดภาระจากโรคที่เกิดจากการบริโภคอาหารนั้น เป็นความท้าทายที่ต้องได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพจากภาคเอกชน (อุตสาหกรรมอาหาร) และหน่วยงานภาครัฐ (สาธารณสุขและปศุสัตว์)

มาตรการควบคุมเบื้องต้นที่มีประสิทธิภาพในการลดความเสี่ยงของการปนเปื้อนของแบคทีเรีย ซึ่งสามารถประยุกต์ในระดับฟาร์มและโรงงานแปรรูปได้ เช่น การจัดด้านสุขลักษณะในฟาร์มเลี้ยง การแยกสัตว์ป่วย และสัตว์ที่มีสุขภาพดี การควบคุมอุณหภูมิในระหว่างการฆ่าและการชำแหละ การหลีกเลี่ยงการปนเปื้อนข้ามในระหว่างการชำแหละ โดยการควบคุมสุขลักษณะในการปฏิบัติงานของพนักงาน และการแปรรูปเนื้อสัตว์ การมีมาตรการเชิงป้องกัน การแพร่กระจายของเชื้อในสภาพแวดล้อมของฟาร์มและการแปรรูป

การใชยาปฏิชีวนะในการรักษาโรคสัตว์ การใช้กรรมวิธีต่าง ๆ ที่เหมาะสมในการแปรรูปเพื่อทำลายเชื้อในการแปรรูปเนื้อสัตว์ การแปรรูปด้วยความร้อนที่เพียงพอ การหลีกเลี่ยงการบริโภคเนื้อสัตว์ดิบ หรือผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ไม่ผ่านการแปรรูป การเก็บรักษาเนื้อสัตว์ และผลิตภัณฑ์ที่อุณหภูมิเหมาะสม และการเลือกใช้วัตถุดิบเนื้อสัตว์ และน้ำ ที่มีความปลอดภัยในการผลิตอาหาร

Credit :

Alexandra Lianou, Efsthathios Z. Panagou, George-John E. Nychas. 2017. Meat Safety—I Foodborne Pathogens and Other Biological Issues. PMC. (Online) available: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC7152306/> (24 กุมภาพันธ์ 2568)

สุดสาย ตีรวานิช. แบคทีเรียก่อโรคทางอาหารที่สำคัญในเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์. สมาคมผู้เลี้ยงสุกรแห่งชาติ. (Online) available: <https://www.swinethailand.com/17289985> (24 กุมภาพันธ์ 2568)

ข้อมูลด้านระบาดวิทยาและสารสนเทศ

ชาญนุช วิชัยดิษฐ์

นายสัตวแพทย์ชำนาญการ

1.ผลการดำเนินการวินิจฉัยและชันสูตรโรคสัตว์

ตารางที่ 1 แสดงผลการดำเนินงานวินิจฉัยและชันสูตรโรคสัตว์รายตัวอย่าง
ระหว่างเดือน ตุลาคม 2567 - มีนาคม 2568

วินิจฉัยและชันสูตรโรคสัตว์		
เป้าหมาย	ผลงาน	%
6,317	3,192	50.53

2.สภาวะโรคสัตว์จากผลตรวจทางห้องปฏิบัติการของศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคใต้ตอนล่าง

ข้อมูลตัวอย่างรับแบบฟอร์มระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม-10 31 มีนาคม 2568

ตารางที่ 2 แสดงผลการชันสูตรโรคสัตว์ จำแนกตามโรค จังหวัดที่พบโรคและรายเกษตรกร

โรค/เชื้อที่ตรวจพบ	จังหวัด					
	สงขลา	สตูล	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส	รวม
Anaplasmosis	5	1	0	0	0	6
Brucella spp.	1	0	1	0	1	3
Gastro-intestinal nematode infestation	0	0	0	0	2	2
Gastrointestinal parasite infestation	5	0	2	3	7	17
Leucocytozoon sabraezesi	1	0	0	0	0	1
Microfilaria	3	0	0	0	0	3
Rumen fluke infestation	7	0	5	0	0	12
Theileriosis	5	1	0	2	1	9

ข้อมูลด้านระบาดวิทยาและสารสนเทศ

3.ปริมาณตัวอย่างทางห้องปฏิบัติการของศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคใต้ตอนล่าง

ข้อมูลตัวอย่างรับแบบฟอร์มระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม - 31 มีนาคม 2568

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนตัวอย่างที่ส่งตรวจกิจกรรมชั้นสูตรโรคสัตว์ จำแนกรายกิจกรรมย่อย/
โครงการ ปีงบประมาณ 2568

กิจกรรมย่อย/โครงการ	จำนวน Case	จำนวน ตัวอย่าง
ทดสอบโรคทั่วไป	92	3,630
ทดสอบโรคเพื่อการเคลื่อนย้าย	1	18
ทดสอบโรคเพื่อการส่งออก	7	155
ชั้นสูตรโรคทั่วไป	3	23
ขอคืนสถานภาพปลอดกาฬโรคแอฟริกาในม้า (African Horse Sickness) จากองค์กรสุขภาพสัตว์โลก (OIE) - (Cross-sectional; Horse)	26	71
ขอคืนสถานภาพปลอดกาฬโรคแอฟริกาในม้า (African Horse Sickness) จากองค์กรสุขภาพสัตว์โลก (OIE) - (Sentinel)	2	14
สร้างสถานภาพปลอดโรคโลหิตจางติดเชื้อในม้า (EIA)	3	9
สำรวจความชุกและตรวจสอบระดับภูมิคุ้มกันของโรคปากและเท้าเปื่อย (FMD) ในโค กระบือ หลังฉีดวัคซีนรอนรณรงค์	12	44
สำรวจความชุกโรค布鲁เซลลาในแพะ แกะ	43	1,097
สำรวจความชุกโรค布鲁เซลลาในโคเนื้อและกระบือ	61	489
โครงการเฝ้าระวังโรคคหิวแอฟริกาในสุกร (โรงฆ่าสุกร)	64	344
โครงการเฝ้าระวังโรคคหิวแอฟริกาในสุกร (ฟาร์มรายย่อยและรายเล็กที่มีความเสี่ยง)	13	65
โคเนื้อสร้างอาชีพ	5	18
รวม	332	5,977

ข้อมูลด้านระบาดวิทยาและสารสนเทศ

3.ปริมาณตัวอย่างทางห้องปฏิบัติการของศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคใต้ตอนล่าง

ข้อมูลตัวอย่างรับแบบฟอร์มระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม- 31 มีนาคม 2568

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนตัวอย่างที่ส่งตรวจชั้นสูตรโรคสัตว์ จำแนกรายชนิดวิธีทดสอบ

ห้องปฏิบัติการ	วิธีทดสอบ	จำนวน Case	จำนวน ตัวอย่าง
ห้องปฏิบัติการภูมิคุ้มกันและซีรัมวิทยา	Rose Bengal test (RBT)-Brucellosis	186	3,692
	Complement Fixation Test (CFT)-Brucellosis	16	53
	Complement Fixation Test (CFT)-Paratuberculosis	10	390
	Indirect Hemagglutination Assay (IHA)-Meliodosis	3	358
ห้องปฏิบัติการไวรัสวิทยา	Agar Gel Immunodiffusion Test (AGID)-Equine Infectious Anemia	3	9
	Commercial ELISA-African Horse Sickness	24	67
	Real-time RT-PCR-African Horse Sickness	12	18
	Commercial ELISA-Caprine Arthritis and Encephalitis	1	19
	3 ABC NSP-ELISA-Foot and Mouth Disease	14	164
	LP-ELISA-Foot and Mouth Disease	12	44
	Real-time PCR-African Swine Fever	77	410
	Real-time PCR-Lumpy Skin Disease	7	155
ห้องปฏิบัติการปรสิตวิทยา	PCV-whole blood	39	674
	Giemsa-Stained blood smear	39	673
	Woo's Method-whole blood	39	674
	Complete Blood Count (CBC)	4	17
	Flotation-Feces	22	372
	Sedimentation-Feces	19	117

ข้อมูลด้านระบาดวิทยาและสารสนเทศ

3.ปริมาณตัวอย่างทางห้องปฏิบัติการของศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคใต้ตอนล่าง

ข้อมูลตัวอย่างรับแบบฟอร์มระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม - 31 มีนาคม 2568

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนตัวอย่างที่ส่งตรวจกิจกรรมตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์
จำแนกรายกิจกรรมย่อย/โครงการ ปีงบประมาณ 2568

กิจกรรมย่อย/โครงการ	จำนวน Case	จำนวนตัวอย่าง
3.1ป. ตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์มสัตว์ปีก	7	7
3.1อ. ตรวจต่ออายุมาตรฐานฟาร์มสัตว์อื่น	4	4
3.3ป. ตรวจต่ออายุมาตรฐานฟาร์มสัตว์ปีก	26	26
3.3อ. ตรวจต่ออายุมาตรฐานฟาร์มสัตว์อื่น	12	12
โครงการเนื้อสัตว์ปลอดภัยใส่ใจผู้บริโภค (ปศุสัตว์ OK)	60	60
โครงการไข่สดปลอดภัยใส่ใจผู้บริโภค (ไข่ OK)	46	48
10.2 โครงการแก้ไขปัญหาการใช้สารเร่งเนื้อแดง	119	330
ขอความอนุเคราะห์	1	2
รวม	275	489

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนตัวอย่างที่ส่งตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ จำแนกรายชนิดวิธีทดสอบ

ห้องปฏิบัติการ	วิธีทดสอบ	จำนวน Case	จำนวน ตัวอย่าง
ห้องปฏิบัติการตรวจสอบคุณภาพ สินค้าปศุสัตว์	Colorimetry -วิเคราะห์คุณภาพ อาหารสัตว์	49	49
	ELISA-ตรวจหาสารกลุ่มเบต้าอะโกนิสต์	138	349
	Microbiology Assay-ตรวจหายา ปฏิชีวนะ (ไข่)	23	24
	Microbiology Assay-ตรวจหายา ปฏิชีวนะ (เนื้อ)	21	21
	เพาะเชื้อตามวิธีมาตรฐาน-ตรวจวิเคราะห์ หาเชื้อ Salmonella spp. (ไข่)	23	24
	เพาะเชื้อตามวิธีมาตรฐาน-ตรวจวิเคราะห์ หาเชื้อ Salmonella spp.และ Staphylococcus aureus (เนื้อ)	21	21

Activity

" การตรวจประเมินความปลอดภัยทางชีวภาพห้องปฏิบัติการระดับ 2 (Biosafety Level , BSL II)"

วันอังคารที่ 11 มีนาคม 2568 นายประสพพร ทองนุ่น ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคใต้ตอนล่าง จ.สงขลา พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ ศวพ. ภาคใต้ตอนล่าง ทุกคน ได้ให้การต้อนรับคณะทำงานในโครงการ หน่วยวิจัยโรคเขตร้อนมหิดล-อ็อกฟอร์ด (The Mahidol- Oxford Tropical Medicine Research Unit, MORU) ที่ดำเนินโครงการ LACATH4 Project ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน Biological Threat Reduction Program (BTRP) – Defense Threat Reduction Agency (DTRA) เพื่อตรวจประเมินรับรองและต่ออายุ ห้องปฏิบัติการความปลอดภัยทางชีวภาพระดับ 2 (BSL class II)

ประกอบด้วย

1 ห้องปฏิบัติการไวรัสวิทยา กลุ่มชั้นสูตรโรคสัตว์

2 ห้องปฏิบัติการจุลชีววิทยา กลุ่มตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์

ประจำปี 2568 ณ ห้องประชุมศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคใต้ตอนล่าง จ.สงขลา

ครอบครัวปศุสัตว์ ทำด้วยใจ ทำให้ไว ทำได้จริง

Activity

" อธิบดีกรมปศุสัตว์ เยี่ยมชมและตรวจติดตามผลการดำเนิน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคใต้ตอนล่าง จ.สงขลา พร้อมให้กำลังใจเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน"

วันอังคารที่ 18 กุมภาพันธ์ 2568 เวลา 12.00 น. นายสัตวแพทย์สมชวน รัตนมังคลานนท์ อธิบดีกรมปศุสัตว์ ลงพื้นที่ เยี่ยมชมและตรวจติดตามการดำเนินงาน พร้อมรับฟังปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคใต้ตอนล่าง จ.สงขลา โดยมีนายประสพพร ทองนุ่น ผู้อำนวยการศูนย์ฯ พร้อมเจ้าหน้าที่ให้การต้อนรับและนำเสนอข้อมูลด้านการวิจัย การชันสูตรโรคสัตว์ และการตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญของศูนย์ฯ ที่ดำเนินงานภายใต้มาตรฐานสากล มุ่งเน้นความถูกต้อง แม่นยำ และรวดเร็ว เพื่อสนับสนุนงานด้านปศุสัตว์ในพื้นที่

การลงพื้นที่ครั้งนี้ อธิบดีกรมปศุสัตว์ยังได้ให้กำลังใจเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน พร้อมเน้นย้ำถึงความสำคัญของการทำงานเชิงรุก เพื่อให้สามารถรองรับสถานการณ์ด้านปศุสัตว์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และตอบสนองความต้องการของเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคใต้ตอนล่าง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ครอบครัวปศุสัตว์ ทำด้วยใจ ทำให้ไว ทำได้จริง

นายประสพพร ทองนุ่น
ผู้อำนวยการ
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคใต้ตอนล่าง

ACTIVITY

เข้าร่วมโครงการประชุมสัมมนาการจัดการ ความรู้ (Knowledge Management) ประจำปี งบประมาณ 2568

วันที่ 4-6 กุมภาพันธ์ 2568 นายประสพพร ทองนุ่น ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคใต้ตอนล่าง จ.สงขลา พร้อมด้วย เจ้าหน้าที่ รวม 6 คน เข้าร่วมโครงการประชุมสัมมนาการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ประจำปีงบประมาณ 2568 ภายใต้กรอบแนวคิด "KM 2025 Innovation for Better นวัตกรรมเพื่อสิ่งที่ดีกว่า" ณ โรงแรมบีลีฟ&เซเว่นบี โฮเทล อ. เมือง จ. สุรินทร์ เพื่อเป็นเวทีให้บุคลากรของหน่วยงานนำเสนอผลงานการจัดการความรู้ สร้าง นวัตกรรม และ องค์ความรู้ใหม่ๆ โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาทั้งสิ้น 123 คน ทั้งนี้ ศวพ. ภาคใต้ตอนล่าง ได้นำเสนอผลงาน เรื่อง "Test Stock Alert ระบบแจ้งเตือน stock และวันหมดอายุชุดทดสอบ ผ่าน Line "นำเสนอโดย นางสาวรุ่งรัตน์ เกตุมงคล นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ และได้รับรางวัลชมเชย จากผลงานทั้งหมด 11 ผลงาน

ครบถ้วนปฐัสต์ว์ ทำด้วยใจ ทำให้ไว ทำได้จริง

ที่ปรึกษา

ประสพพร ทองนุ่น

บรรณาธิการ

อุไม บิลหมัด

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ชญัญญาช วิชัยดิษฐ

กองบรรณาธิการ

พรทิพย์ ชุ่มชื่น, ทริกา จันทมนิโชติ, นภาพิพย์ หนูมา, วันนัสรีน อะลิตมิน, ธนสรณ์ นลพรหม, นฤมล บุญราศรี, รัตน์สุดา เหลือแหล่, อาภาพร อินทร์ฤทธิ์, มิ่งขวัญ นิยมจิตร, สุนทราภรณ์ ภักดีชน, ศาสตรา รัตนพันธ์, ภัทรนันท์ เอียดยอด, รุ่งรัตน์ เกตุมงคล และ เสาวนีย์ ชอบหวาน

ผู้จัดทำ

นภาพิพย์ หนูมา และ เสาวนีย์ ชอบหวาน

